

Sändlista

Ert tjänsteställe, handläggare 4.sjöstriflj, Fleming Karsberg, 010-822 31 73 fleming.karsberg@mil.se	Ert datum 2019-09-13	Er beteckning FM2019-18924:1
Vårt tjänsteställe, handläggare FIHM, Ida Mattsson, 08-562 816 27, exp-fihm@mil.se	Vårt föregående datum	Vår föregående beteckning

**Föreläggande om försiktighetsmått avseende
undervattenssprängning v941-v943 i samband med
SWENEX, Blekinge län**
1 bilaga

Beslut

Försvarsinspektören för hälsa och miljö (FIHM) beslutar att förelägga Försvarsmakten, org.nr. 202100-4615, att vidta följande försiktighetsmått vid genomförande av anmälda undervattenssprängningar i samband med SWENEX2019, v941-v943:

1. Om inte annat framgår av nedan angivna försiktighetsmått ska verksamheten utföras i enlighet med anmälan.
2. Inom 4 veckor efter genomförd sprängning ska en rapport som redogör för eventuell fiskdöd samt observationer av däggdjur och fåglar inlämnas till FIHM. Utöver vad som angivits i anmälan ska fotodokumentation av botten före och efter sprängning av bottendetonationer redovisas i slutrapporten.
3. Omfattande fiskdöd eller andra avvikelser som bedöms medföra risk för negativ påverkan på naturmiljön ska omgående anmälas till FIHM.

Bakgrund

Anmälan om sprängning i vatten inkom till FIHM från Försvarsmakten, Fjärde sjöstridsflottiljen den 13 september 2019.

(RE)

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	E-post, Internet
Försvarsinspektören för hälsa och miljö 107 85 Stockholm	Tegeluddsvägen 100	08-788 75 00	08-5628 16 86	exp-fihm@mil.se www.forsvarsmakten.se/hkv

Anmälan avser totalt 20 stycken laddningar à 125 g sprängämne med botten detonation. De områden som ska nyttjas för sprängning är hamnbassäng samt närmsta ledavsnitt vid Torhamn, Bergkvara, Timmernabben samt vid Örlogshamnen Karlskrona och ske på ett vattendjup på mellan 0-10 meter.

Omfattning i bottenytan är i underlaget angiven som mindre än 5 m² för de laddningar som detonerar på botten, vilket är i enlighet med den beräkningsmodell som Försvarsmakten har tagit fram för beräkning av bottenyta i samband med sprängning i vatten. Påverkan på botten bedöms som 0 m² när avståndet till botten är större än sprängningens beräknade radie. Anmälningspliktig sprängning i vatten får omfatta högst 3000 m² enligt 19 § förordning (1998:1388) om vattenverksamhet.

Omfattning i vattenvolym är angiven till mindre än 10 m³ vilket är beräknat enligt samma beräkningsmodell som hänvisats till ovan.

Verksamheten är planerad att genomföras mellan den 13 oktober till och med den 23 oktober 2019 och kommer att genomföras dagtid. Syftet med verksamheten är att öva hanteringssäkringsmetod samt hantering av skarp explosiv vara.

I anmälan har Försvarsmakten angivit att miljöpåverkan förväntas bli ringa samt åtagit sig följande försiktighetsmått som ämnas vidtas i samband med sprängningarna.

- minimera antalet laddningar och laddningsvikt enligt ovan
- kontrollerat att tidpunkt för genomförandet är lämpligt i Marin Biologi Kalendern
- botten kommer att kontrolleras för och efter sprängningarna
- vattenområdet kommer att kontrolleras med ekolod för att undvika fiskstim
- om större fiskstim eller havslevande däggdjur upptäcks under övningen kommer sprängningarna avbrytas

Vidare kommer vi följa de anvisningar som givits gällande skadeförebyggande åtgärder som Länsstyrelsen Västra Götaland län angivit i mail 2014-05-20:

"Den enklaste metoden för att skrämja bort fisk är att endast köra några varv med båt/ftg, med gaspådrag, genom området innan sprängning inleds. Flyktresponsen från fartygsbuller är mycket tydlig i resultaten som nu är sammanställda från försöket som genomfördes med KBV301-klass som störning"

Anmälan remitterades till Länsstyrelsen i Blekinge län (Länsstyrelsen) den 13 september 2019. Kompletterande uppgifter om aktuella vattenområden skickades in den 1 oktober 2019. Länsstyrelsen inkom med svar den 4 oktober 2019. Länsstyrelsen uppger att med anledning av att de angivna platserna är så grovt beskrivna i underlaget kan de inte lämna yttrande om eventuell kulturmiljöpåverkan. Det finns fornlämningar inom Karlskrona örlogshamn

(ÖHK), runt och i direkt anslutning till ÖHK. Försvarsmakten uppmanas därför att kontakta Länsstyrelsen marinarkeolog innan sprängning för att undvika skada på lämningarna. Yttrandet i sin helhet bifogas detta beslut.

SFPO (Sveriges fiskares producentorganisation) har vid tidigare liknande verksamhet anført att de önskar information om när övningar med sprängning äger rum samt att Försvarsmakten i samband med verksamheten ska ta största möjliga hänsyn till fisket. En kopia av detta beslut skickas därför till SFPO.

Skäl för beslut

Bedömning

FIHM gör bedömningen att den anmälda sprängningen i vatten är att betrakta som en anmälningspliktig verksamhet enligt 11 kap. 9 a § miljöbalken (1998:808) och 19 § punkt 5 i förordning (1998:1388) om vattenverksamhet och att anmälningsplikten därmed är uppfylld.

FIHM gör bedömningen att en återrapportering till tillsynsmyndigheten bör ske inom fyra veckor efter genomförd sprängning. Detta i syfte för uppföljning och kontroll av åtgärdens eventuella miljöpåverkan.

Den anmälda sprängningen är förlagd till en tid på året då den biologiska aktiviteten är relativt låg i området (november-februari), vilket minskar risken för skada på det marina djurlivet. Den mänskliga aktiviteten i vattenområdet (dykningen) som övningen innebär, tillsammans med de skyddsåtgärder som angivits i anmälan bedöms av FIHM som tillräckliga. FIHM påminner om att visuell kontroll av havsytan bör ske vid god sikt.

FIHM vill omgående bli informerad i de fall avvikelser som kan orsaka olägenhet för miljön inträffar. Detta för att vid behov ha möjlighet att agera skyndsamt i rollen som Försvarsmaktens tillsynsfunktion.

Under förutsättning att den anmälda verksamheten utförs i enlighet med uppgifterna i anmälan samt följer de försiktighetsmått som meddelas i detta beslut, gör FIHM bedömningen att åtgärden kan ske på ett miljömässigt godtagbart sätt.

Tillämpliga bestämmelser

Detta beslut har fattats med stöd av 2 kap. 4 § miljötillsynsförordningen (2011:13), 11 kap. 9 a § och 26 kap. 21 § miljöbalken (1998:808) samt med hänvisning till 2 kap. 2, 3, 6-7 §§ miljöbalken och 23 § 2a p. förordning (1998:1388) om vattenverksamheter.

Detta beslut är fattat med stöd av FIHM:s delegationsordning, fastställd den 1 april 2019 (FM2017-20062:4).

Information

Hänsyn ska tas till fornlämningar inom och i direkt anslutning till Karlskrona Örlogshamn (ÖHK) inför sprängning i det aktuella området. Se Länsstyrelsens yttrande, bilaga 1.

Ida Mattsson
miljö- och hälsoskyddsinspektör

Rebecca Enroth
miljö- och hälsoskyddsinspektör

Sändlista

FM

För kännedom

4.sjöstriflj (avsett för Fleming Karsberg)
Länsstyrelsen i Blekinge län
Sveriges Fiskares Producentorganisation (via peter@sfpo.se)

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas till regeringen, men skickas till Försvarsinspektören för hälsa och miljö, 107 85 Stockholm.

Ange vilket beslut som överklagas, vilken ändring som begärs samt vilket stöd som åberopas för ändringsyrkandet. Skrivelsen ska vara undertecknad.

För att överklagandet ska kunna prövas ska det ha inkommit till FIHM inom tre veckor från den dag mottagaren tog del av detta beslut.